

Підсумовуючи вище сказане вважаємо, що при вивченні першої долікарської допомоги студентами фармацевтичного факультету необхідно використовувати самостійну роботу студентів під керівництвом викладача з використанням відеоматеріалів, тренажерів з послідуочим закріпленням отриманих знань, умінь в умовах реанімаційного відділення та операційної.

Луцюк М.Б., Тертишна О.В., Качула С.О., Тубулкан К.М.

Відображення принципів еферентної терапії в курсі біологічної хімії кафедри біологічної та загальної хімії ВНМУ імені М.І.Пирогова

Термін «еферентна терапія» відображає один з ефективних сучасних напрямків лікування багатьох хвороб. Назва походить від латинського слова «efference», що означає «виношу», тобто вказує на характерний для цього різновиду лікування прийом - виведення з організму різними засобами, методами та шляхами шкідливих речовин зовнішнього (екзогенного) або внутрішнього (ендогенного) походження. В курсі біологічної хімії ВНМУ певна увага приділяється структурі, механізмам утворення та можливим шляхам знешкодження (у томi числі за допомогою виведення через нирки та шлунково-кишковий тракт) токсинів внутрішнього походження. Практично ендотоксикоз можуть спричинити всі біологічно активні речовини та продукти їх метаболізму, які за певних патологічних станів накопичуються в крові та органах у підвищених кількостях (біопептиди, аміни та діаміни, аміак, сечова кислота, білірубін, порфірини, холестерол та його похідні, ацетонові тіла тощо). Особлива увага надається так званим «середнім молекулам» (СМ) з молекулярною масою від 500 до 5000 дальтон, основну масову частину яких складають продукти неповного розкладу речовин білкового походження. Надмірне накопичення СМ спостерігається при зниженій функції нирок, гнійно-запальних процесах, за наявності в крові великої кількості модифікованих і деформованих білків та їхніх метаболітів. СМ мають різноманітну патогенетичну дію, нейро- та кардіотоксичні, спричиняють вторинну імунодепресію, вторинну анемію, пригнічують біосинтез білків, гальмують окисне фосфорилювання, активують процеси оксидативного стресу, порушують перебіг фаз запального процесу, тощо.

Малачкова Н.В., Ігнащук О.В., Цихоцька О.А., Комарницька Н.Т.

Онлайн курси, як ефективний інструмент покращення свого професійного рівня

Масові відкриті онлайн курси (Massive open online courses – MOOC) це популярний, доступний та ефективний спосіб отримання доступу до навчання у найкращих світових ВНЗ. На сьогоднішній день є безліч платформ MOOC: www.futurelearn.com, www.edx.org, www.novoed.com, www.coursera.org, тощо, серед яких є і український аналог - www.prometheus.org.ua. Доступ до матеріалів курсу, в більшості, є безкоштовним. Записавшись на курс, можна прослухати всі лекції, попрактикуватись у виконанні певних завдань та, як правило - за додаткову оплату, отримати сертифікат про свої здобутки та підвищити престиж свого резюме. В широкому переліку курсів, що